

Per mail
Aan de gemeenteraden en colleges van de
17 deelnemende gemeenten

Datum : 5 februari 2025
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2025-GMAB-002
Zaaknummer :
Contactpersoon : H. van den Berg
Telefoonnummer : 06 – 46 73 73 74

Onderwerp: financiële en algemene uitgangspunten begroting 2026

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Wij informeren u over beleidsmatige en financiële ontwikkelingen voor de begroting 2026 e.v. van de Groene Metropoolregio. De conceptbegroting wordt in april aan de deelnemende gemeenten aangeboden. Wij vragen de colleges en gemeenteraden kennis te nemen van deze brief. De informatie uit de brief kunt u betrekken bij het opstellen van uw eigen financiële.

Vertrekpunt

De actuele regionale agenda 2025-2028, in september 2024 vastgesteld door het algemeen bestuur, vormt het vertrekpunt. Bij de vaststelling van deze agenda is door veel gemeenten aandacht gevraagd voor het sobere financieel producten perspectief voor het jaar 2026. Door het algemeen bestuur is in haar vergadering van november 2024 een duidelijke richting aangegeven over de hoogte van de inwonerbijdrage 2026. Verderop in deze brief komen we hierop terug.

Uitgangspunten

Voor het opstellen van de begroting 2026 e.v. hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. de begroting 2026-2029 heeft als uitgangspunt de activiteiten die zijn vastgelegd in de regionale agenda 2025-2028;
2. het Bedrijfsplan GMR en de vastgestelde financiële verordeningen;
3. het spoorboekje P&C-cyclus 2024-2025;
4. de GMR hanteert de indexeringsmethodiek zoals die is opgesteld door de adviesfunctie gemeenschappelijke regelingen en vastgelegd in de Begrotingsrichtlijnen regio Nijmegen (BRN). De index voor 2026 is 2,71%;
5. de totale inwonerbijdrage is opgebouwd uit de 5 opgaven en het regiobureau;
6. hoogte algemene reserve is in overeenstemming met de Gemeenschappelijke Regeling maximaal € 100.000,00;
7. The Economic Board biedt binnenkort aan de gemeenten het recent vastgestelde Strategisch Plan 2026-2030 aan. De gemeenten worden uitgenodigd te besluiten over subsidiëring van deze 3^e vijfjaarsperiode. Het algemeen bestuur heeft op 5 februari 2025 besloten dat TEB voor 2026 kan rekenen op een bijdrage per inwoner ter grootte van € 1,04 (bijdrage 2025) vermeerderd met een indexatie volgens de BRN-norm (= 2,71%). Het subsidiebedrag wordt voorts jaarlijks met de norm geïndexeerd;
8. de Netwerkdirectie wordt gevraagd een 'uitvoeringstoets' uit te voeren op de activiteiten zoals opgenomen voor 2026 in de regionale agenda;

9. bij het bepalen van de hoogte van de inwonerbijdrage is het uitgangspunt dat de deelname van de gemeenten aan de 5 opgaven ongewijzigd blijft ten opzichte van het jaar 2025;
10. Ter dekking van de kosten die het regiobureau maakt voor de opgaven wordt een bijdrage in rekening gebracht van 5% over de ontvangsten subsidiegelden (> € 125.000).

Ontwikkelingen

Ravijnjaar 2026

In de zienswijzen op de regionale agenda 2025-2028 is door veel gemeenteraden aandacht gevraagd voor de gevolgen voor het ravijnjaar 2026. Door het algemeen bestuur is opdracht gegeven aan het dagelijks bestuur om voor het jaar 2026 e.v. een meerjarig integraal voorstel te komen om kosten te besparen zodat de bijdrage van de gemeenten aan de regionale samenwerking kan worden verminderd. Door ons bestuur is in haar vergadering van september jl. de opdracht vastgesteld. Er dienden twee scenario's uitgewerkt te worden: één scenario dat leidt tot 5% reductie van de inwonerbijdrage 2026 en één scenario dat leidt tot 10% reductie. Vertrekpunt hierbij is de hoogte van de inwonerbijdrage 2026 zoals opgenomen in de begroting 2025-2028 t.w. € 9,28.

In haar vergadering van november heeft het algemeen bestuur met tevredenheid kennisgenomen van het resultaat van de exercitie. Een reductie van de kosten bij de opgaven en regiobureau leidt tot een reductie van ca. 7% op genoemde inwonerbijdrage voor 2026. In de conceptbegroting wordt dit nader uitgewerkt.

Opgave voor 2026

In de regionale agenda 2025-2028 hebben wij benoemd dat de regionale samenwerking in een nieuwe fase is gekomen. Lag in de eerste jaren de focus op beleidsontwikkeling, onderzoek en planvorming. In de jaren 2025 en verder ligt de focus meer en meer op uitvoering. Dit doen we als regio niet zelf maar gebeurt door de gemeenten en partners. De regio ondersteunt de uitvoering. Dit zullen we in 2026 blijven doen op allerlei manieren zoals aangegeven in de regionale agenda (blz. 7).

Inflatie

Een aantal jaren geleden is besloten om op basis van de BRN-methodiek de inwonerbijdrage te indexeren. Voor 2026 bedraagt het percentage 2,71%. In de begroting 2025-2028 is een stijging van de inwonerbijdrage voor 2026 met 2,5% als uitgangspunt genomen (tenzij omstandigheden aanleiding gaven tot een afwijkende verhoging). De inwonerbijdrage van € 9,28 heeft ook aan de basis gestaan van het proces zoals hierboven beschreven en uiteindelijk geleid heeft tot een reductie van de inwonerbijdrage 2026 met ca. 7%.

In de lijn van eerdere besluiten van het algemeen bestuur wordt de inwonerbijdrage voor 2026 aangepast met de nu bekende BRN-norm. Uitgangspunt voor ons bestuur blijft een reductie van deze (bijgestelde) inwonerbijdrage met bovengenoemde 7%.

Arbeidsmarkt

Het is voor gemeenten niet eenvoudig om openstaande vacatures ingevuld te krijgen. Onze regionale samenwerking is een netwerkorganisatie waarbij één van de uitgangspunten is dat

medewerkers van de 17 samenwerkende gemeenten actief, veelal in deeltijd, een bijdrage leveren aan de 5 opgaven en de speerpunten binnen deze opgaven. De personele krapte bij de gemeenten maakt dat de Groene Metropoolregio steeds vaker genoodzaakt wordt externen in te huren. Dit heeft naast een prijseffect ook consequenties voor (de versteviging) van het regionale netwerk. Samen met de Netwerkdirectie is afgelopen jaar gezocht naar oplossingen. Deze worden in 2025 gestart en gecontinueerd in 2026.

- Regiobureau

Het regiobureau is de afgelopen jaren gegroeid mede omdat, op verzoek van de betrokken gemeenten, een aantal medewerkers die fulltime waren gedetacheerd in vaste dienst zijn gekomen. De groei van het aantal subsidies die de regionale samenwerking weet binnen te halen vraagt o.m. groei van administratieve inzet en verantwoording. Net als de gemeenten krijgt de regionale samenwerking ook te maken met groeiende (wettelijke) verplichtingen. Hoewel de basis op orde is van het regiobureau vraagt dit voortdurend aandacht binnen een organisatie van geringe omvang. Hierbij zal daar waar mogelijk beroep worden gedaan op gemeenten. Voorts eindigt in 2026 het huurcontract van het regiobureau in Elst. Een gegeven is dat het huidige kantoor te klein is en onvoldoende (vergader-)faciliteiten heeft. De oriëntatie op nieuwe huisvesting is gestart. Aannemelijk is dat hiermee de huisvestingskosten gaan stijgen.

- Regio Deal

Het regiobureau is verantwoordelijk voor 3 programmalijnen binnen de op 1 november 2023 ondertekende Regio Deal "Gezonde groene groei". De benodigde cofinanciering is opgenomen in de opgaven. De samenwerking met alle regionale partners geeft zoveel energie en eerste mooie resultaten dat door de samenwerkende partners (The Economic Board, provincie Gelderland en Groene Metropoolregio) besloten is ook een aanvraag in te dienen voor de 6^e (en laatste) tranche. Helaas is onze aanvraag niet gehonoreerd. Samen met de partners gaan we bezien hoe we de concrete projecten uit deze aanvraag toch kunnen starten.

- Gemeenteraadsverkiezingen

In 2026 eindigt de bestuursperiode 2022-2026. Dit betekent dat medio 2026 17 colleges in een nieuwe samenstelling gaan aantreden. Het verzorgen van een kennismakingsprogramma voor de nieuwe gemeenteraden, in samenspraak met de RegioAgendacommissie en de griffierskringen, staat op de agenda. Ook een inwerkprogramma voor de nieuwe colleges, gekoppeld aan de selectie van bestuurlijk opdrachtgevers en speerpunttrekkers, vraagt aandacht medio 2026.

Proces begroting 2026-2029

In eerdergenoemd spoorboekje is het begrotingsproces uiteengezet. Hieronder in grote lijnen de stappen die gezet worden:

1. *2 april 2025 - Behandeling conceptbegroting 2026-2029 door het algemeen bestuur en vervolgens aanbidding aan de 17 gemeenten.
Zienswijzeperiode gemeenteraden loopt tot 27 juli 2025.*
2. *10 september 2025 - Vaststellen begroting 2026-2029 door het algemeen bestuur*

Slot

Met deze brief hebben wij getracht u een beeld te geven van actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de op te stellen begroting voor 2026 e.v. Naast de inmiddels genoemde reductie van de inwonerbijdrage, mag u verwachten dat we kritisch blijven kijken naar de omvang van de bijdrage van gemeenten. Echter ook bedacht moet worden dat het succesvol binnenhalen van externe gelden voor de gedeelde agenda, niet kan zonder deze inwonerbijdrage.

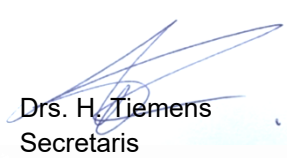
Mocht de brief aanleiding geven tot vragen dan kunt u contact opnemen met Henk van den Berg.

Met vriendelijke groet,

het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Drs. H.M.F. Bruls
Voorzitter

Drs. H. Tiemens
Secretaris

i.a.a.: RAC, algemeen bestuur, regiocoördinatoren, Regiobureau (Duin, Van den Berg)